# Облікова картка дисертації

## I. Загальні відомості

**Державний обліковий номер:** 0521U101700

**Особливі позначки:** відкрита

**Дата реєстрації:** 30-06-2021

**Статус:** Захищена

**Реквізити наказу МОН / наказу закладу:**

## II. Відомості про здобувача

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Денисенко Вадим Ігорович
2. Denysenko Vadym Ihorovych

**Кваліфікація:** к. філол. н., 10.01.01

**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

**Вид дисертації:** доктор наук

**Аспірантура/Докторантура:** так

**Шифр наукової спеціальності:** 07.00.01

**Назва наукової спеціальності:** Історія України

**Галузь / галузі знань:** Не застосовується

**Освітньо-наукова програма зі спеціальності:** Не застосовується

**Дата захисту:** 22-06-2021

**Спеціальність за освітою:** Культурологія

**Місце роботи здобувача:** Запорізький національний університет

**Код за ЄДРПОУ:** 02125243

**Місцезнаходження:** вул. Жуковського, буд. 66, м. Запоріжжя, Запорізький р-н., Запорізька обл., 69600, Україна

**Форма власності:**

**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

## III. Відомості про організацію, де відбувся захист

**Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради):** Д 17.051.01

**Повне найменування юридичної особи:** Запорізький національний університет

**Код за ЄДРПОУ:** 02125243

**Місцезнаходження:** вул. Жуковського, буд. 66, м. Запоріжжя, Запорізький р-н., Запорізька обл., 69600, Україна

**Форма власності:**

**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

## IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

**Повне найменування юридичної особи:** Запорізький національний університет

**Код за ЄДРПОУ:** 02125243

**Місцезнаходження:** вул. Жуковського, буд. 66, м. Запоріжжя, Запорізький р-н., Запорізька обл., 69600, Україна

**Форма власності:**

**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

## V. Відомості про дисертацію

**Мова дисертації:**

**Коди тематичних рубрик:** 03.19.21

**Тема дисертації:**

1. Формування та функціонування в Україні політичного режиму Віктора Януковича (2010–2014 рр.)

2. Victor Yanukovych Political Regime in Ukraine (2010–2014): Formation and Functioning

**Реферат/анотація:**

1. Об'єктом дослідження є політична система України протягом 1990 – 2014 рр. Предмет дослідження – особливості формування та функціонування режиму особистої влади В. Януковича. Мета дослідження: детальний аналіз обставин та причин виникнення, структури, механізмів влади та внутрішніх суперечностей режиму четвертого Президента України. Результати дослідження: у дисертації на основі аналізу комплексу документальних та наративних джерел досліджено формування та функціонування режиму особистої влади Віктора Януковича в контексті історичних реалій 1990-х – початку 2010-х рр. Для розкриття проблеми залучено низку соціальних та політичних теорій. Автор доводить, що становлення режиму особистої влади Віктора Януковича було складовою частиною ширшого процесу формування та посилення донецького клану на основі регіональних еліт Донецької та Луганської областей. Останній виступав як виразник політичних інтересів цієї неформальної групи на посадах голови обласної державної адміністрації та прем'єр-міністра.

Після перемоги на президентських виборах 2010 р. В. Янукович розпочав активну діяльність зі збільшення власних повноважень та можливостей впливати на систему державного управління. Кроками до захоплення всієї повноти влади стали формування «коаліції тушок» за допомогою депутатів-перебіжчиків та фракцій Партії регіонів, Блоку Литвина та комуністів; відновлення дії Конституції 1996 р. за допомогою Конституційного Суду; приборкання опозиційних сил: прихильників Тимошенко, Податкового майдану, праворадикальних організацій та інших осередків спротиву за допомогою репресій та підкупу. Загалом на кінець 2011 р. Україна вже перебувала в цілком іншій політичній реальності, аніж на момент перемоги В. Януковича. Сукупність змін протягом 2010-2011 рр. Дає підстави говорити про державний переворот. Очільник донецького клану зосередив у власних руках величезні формальні та неформальні важелі впливу, фактично знищивши демократичні запобіжники встановлення авторитарного режиму. Основу режиму Віктора Януковича становила «Сім'я» – група близьких людей навколо його старшого сина О. Януковича. Говорити про її оформлення можна станом на 2012 рік, коли відбувалася низка ключових перестановок в уряді та стрімке зростання бізнес-структур Януковича-молодшого. Крах режиму Януковича був опосередковано пов'язаний з міжнародною політикою. Але головною причиною падіння створеної ним вертикалі були її глибокі внутрішні суперечності. Примітивна внутрішня та зовнішня політика спричинила гостру політичну кризу, задля вирішення якої потрібно було вийти за межі сповідуваних донецьким кланом підходів неформальних домовленостей, адміністративного ресурсу та корупції. Однак сам Янукович не був здатним на такі радикальні кроки. Цілком закономірно, його режим занепав під тиском ним же створених суперечностей під час Революції Гідності. Сфера використання: створення узагальнюючих праць з історії України другої половини XX – початку XXI ст., для укладання історичних, політичних енциклопедій, довідників, а також для розробки навчальних курсів, освітніх програм, підручників для загальноосвітніх закладів і закладів вищої освіти.

2. The object of research is the political system of Ukraine during 1990 - 2014. The subject of research - the peculiarities of the formation and functioning of the regime of personal power of Viktor Yanukovych. The purpose of the study: a detailed analysis of the circumstances and causes, structure, mechanisms of power and internal contradictions of the regime of the fourth President of Ukraine. Results of the research: The dissertation presents a complex analysis of factual and narrative sources, highlighting the formation and functioning of individual power regime of Victor Yanukovich government in the context of historic realities of 1990s – early 2010s. The research is based on a number of social and political theories.The author proves the fact, that the establishment of the regime of individual power of Victor Yanukovych was an integral part of a wider trend, the formation and strengthening of the Donetsk clan comprising regional elites of Donetsk and Luhansk oblasts. He was to air the "voice" of political interests of this informal group when holding the post of the Head of Regional State Administration and Vice Prime Minister. After winning the presidential elections in 2010, Victor Yanukovych took active steps to extend his individual responsibilities and rights to influence the system of state administration. The steps towards his seizing ultimate power included forming a "titushki coalition" with the help of "turncoat" deputies and deputy factions of Party of Regions, Lytvyn's Block and Communists; resuming the legal power of Constitution of 1996 with the help of Constitutional Court; curbing oppositional powers through repressions and bribery, including Tymoshenko associates, Tax Maidan, right-wing radical organizations and other resistance organisations. Generally, by the end of 2011 Ukraine had been witnessing alternative political reality, different from the one relevant at the moment of V. Yanukovych presidential election victory. When taken together, all the political changes occurring 2010-2011 indicate the coup. The head of the Donetsk Clan had single-handedly consolidated huge formal and informal power leverages, having in fact eliminated all democratic "fuses" to prevent the establishment of authoritarian regime. The backbone of Viktor Yanukovych's regime was "The Family" – a group of associates of his elder son, O. Yanikovych. Its formalization became clearly visible in 2012, when a number of key government administration posts were reshuffled, followed by rapid expansion of junior Yanukovych businesses. The collapse of Yanukovych regime was indirectly ignited by international politics. Still, the main reason of the abrupt downfall of the elaborately created authority vertical were its inner inconsistencies. Primitive internal and external policy had led to acute political crisis. Its resolution demanded going beyond the practices, "preached" by the Donetsk Clan,

those being informal agreements, administrative pressure and corruption. However, Yanukovych himself was hardly capable of taking such radical steps. Quite predictable was the fact, that his regime fell under pressure of the controversies and conflicts he himself created during the Revolution of Honour. Scope: creation of generalizing works on the history of Ukraine of the second half of the XX - beginning of the XXI century, for compiling historical, political encyclopedias, reference books, as well as for developing training courses, educational programs, textbooks for secondary and higher education institutions.

**Державний реєстраційний номер ДіР:**

**Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:**

**Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:**

**Підсумки дослідження:**

**Публікації:**

**Наукова (науково-технічна) продукція:**

**Соціально-економічна спрямованість:**

**Охоронні документи на ОПІВ:**

**Впровадження результатів дисертації:**

**Зв'язок з науковими темами:**

## VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Фролов Микола Олександрович
2. Frolov Mykola Olexandrovich

**Кваліфікація:** д. і. н., 07.00.01

**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

**Додаткова інформація:**

**Повне найменування юридичної особи:**

**Код за ЄДРПОУ:**

**Місцезнаходження:**

**Форма власності:**

**Сфера управління:**

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Фролов Микола Олександрович
2. Frolov Mykola Olexandrovich

**Кваліфікація:** д. і. н., 07.00.01

**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

**Додаткова інформація:**

**Повне найменування юридичної особи:**

**Код за ЄДРПОУ:**

**Місцезнаходження:**

**Форма власності:**

**Сфера управління:**

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

## VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

**Офіційні опоненти**

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Іваненко Валентин Васильович
2. Ivanenko Valentyn Vasylovych

**Кваліфікація:** д.і.н., 07.00.01

**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

**Додаткова інформація:**

**Повне найменування юридичної особи:**

**Код за ЄДРПОУ:**

**Місцезнаходження:**

**Форма власності:**

**Сфера управління:**

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Бородін Євгеній Іванович
2. Borodin Yevgenij

**Кваліфікація:** д.і.н., 07.00.01

**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

**Додаткова інформація:**

**Повне найменування юридичної особи:**

**Код за ЄДРПОУ:**

**Місцезнаходження:**

**Форма власності:**

**Сфера управління:**

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Кульчицький Станіслав Владиславович

2. Kulchytskyi Stanislav V.

**Кваліфікація:** д. і. н., 07.00.01

**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

**Додаткова інформація:**

**Повне найменування юридичної особи:**

**Код за ЄДРПОУ:**

**Місцезнаходження:**

**Форма власності:**

**Сфера управління:**

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

**Рецензенти**

## VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради** Турченко Федір Григорович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні** Турченко Федір Григорович

**Відповідальний за підготовку облікових документів**

**Реєстратор**

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності** Юрченко Т.А.